

YTTRANDE

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Ert Dnr: KN2023/00159

Vårt Dnr: Ten 2023/44

Remissvar gällande Naturvårdsverkets skrivelse Grovavfall och farligt avfall

Sammanfattning:

Naturvårdsverkets uppdrag inför skrivelsen var att utreda hur krav kan ställas på servicenivå för kommunernas insamling av grovavfall för att förenkla för medborgarna och förbättra möjligheterna för återanvändning, förberedelse för återanvändning, återvinning eller annat omhändertagande.

Naturvårdsverket föreslår särskilda bestämmelser i avfallsförordningen som tydliggör:

- Hushållens och andra avfallsinnehavares ansvar att sortera ut grovavfall och farligt avfall inom kommunens ansvar.
- Kommunernas ansvar att tillhandahålla särskilda system för separat insamling av grovavfall och farligt avfall inom kommunens ansvar.
- Krav på att de kommunala avfallsplanerna ska innehålla särskilda avsnitt om kommunens separata system för insamling av farligt avfall och grovavfall samt särskilda krav på att även redovisa åtgärder kopplade till förebyggande och förberedelse för återanvändning av grovavfall.

Järfälla kommun ser positivt på skrivelsen, samt på förslagen till förändringar i skrivelsen.

Generella kommentarer

Järfälla kommun tackar för möjligheten att svara på remissen för skrivelsen. Järfälla kommun tackar även för att Naturvårdsverket har tagit till sig av det tidigare kommunicerade behovet av ett förtydligande kring grovavfall i regelverket.

Först och främst håller vi med om att det behövs ett helhetsgrepp kring förändringar och utredningar kring kommunalt avfall generellt. Speciellt i dessa tider när flera förändringar i avfallsregelverket utreds parallellt. Helhetsgreppet som princip bör gälla gäller för alla diskussionen kring kommunalt avfall, speciellt i och med att vi verkar

för en cirkulär ekonomi där så mycket resurser som möjligt ska cirkulera. Vår erfarenhet är att respektive avfallsfraktion och flöde från hushållen påverkar övriga avfallsfraktionernas kvalitet och insamlingssystem. Detta gäller speciellt för grovavfall och farligt avfall.

Vi tackar även för den samlade generella informationen i skrivelsen som förtydligar hur det ser i övriga kommuner. En bra sammanställning och problematisering med många exempel på lösningar för grovavfall och farligt avfall som kan vara aktuella i vår egen verksamhet under kommande år.

Skrivelsen syftar till att öka servicenivån för medborgarna korrelerar med Järfälla kommuns grundtanker kring återbruk, återvinning och avfallshantering. En av våra tydligare grundläggande principer för avfall, materialåtervinning och återbruk, är att det ska vara lätt att göra rätt. Om det blir svårt för medborgarna så finns det en överhängande risk för att resurserna blandas vid insamlingen på ett sätt som gör att det inte kan återbrukas/cirkuleras och materialåtervinnas på ett bra sätt i senare skede.

Kommunen håller med slutsatsen Naturvårdsverket kommit fram till i utredningsarbetet om att det behövs förändring och tillägg i dagens gällande lagstiftning. Dels så innebär förslagen i skrivelsen att vi kommuner kan vara tydligare i kommunikationen med medborgare och fastighetsägare, dels så kan de tydliggöra behovet av ekonomiskt utrymme för att ta fram och utveckla allmänna insamlingssystem/platser för fraktionerna. Tillgängliga allmänna system behövs för att uppnå en ökad service.

Vi ser även att förslagen i skrivningen gör det enklare för oss att kommunicera med andra kring grovavfall. I dagsläget så är gällande lagstiftning tydlig kring ansvaret för kommunalt avfall, men ändå så finns det utrymme för en allmän feltolkning, exempelvis att det inte behövs utrymme för grovavfall vid nybyggnation. Primärt för att begreppet grovavfall saknas, vilket har inneburit att det bland annat har varit svårt att få alla fastighetsägare att säkerställa de system som behövs för en god källsortering av grovavfall och farligt avfall i enlighet med kommunens renhållningsordning.

Järfälla kommun håller även med naturvårdsverket om att det är viktigt att kommunen ges ett tydligare ansvar i att utforma de lokala systemen för insamling av grovavfall samt farligt avfall. Det måste vara behovet och möjligheten som styr utformningen.

Specifika kommentarer

Kommunen håller med naturvårdsverket i att tydlig vägledning är en av de grundförutsättningar som behövs för att en förändring gentemot en större service ska vara genomförbar. Vägledningen visar nivån kommunen ska sträva efter, samt vilka möjligheter vi har att påverka servicenivån. Den bör även visa ansvarsfördelningen och skillnaderna mellan grovavfall, kommunalt grovavfall och verksamhetsavfall.

Vi håller även med Naturvårdsverket om att det finns ett kontinuerligt behov av informationsinsatser för att allmänheten ska ha kännedom om de insamlingstjänster som tillhandahålls av kommunerna. För att säkerställa att alla är medvetna om de tjänster vi tillhandahåller för dessa fraktioner. Men det är inte oproblemiskt med information om tjänster som kommunen erbjuder generellt. Det finns idag många kanaler och plattformar för information vilket gör det svårare att nå ut till många.

För att öka servicegraden samt främja återanvändningen och minska mängden grovavfall som bortskaffas av hushållen så anser vi att de bör få ta del av nationella informationsinsatser så väl som kommunala. Det behövs även informationsinsatser för att öka viljan att återbruka, för hur mycket vi än arbetar med att samla in så behöves det mottagare av de återbrukade resurserna.

En viktig utgångspunkt för en cirkulär ekonomi är att det ska vara minst lika enkelt att lämna föremål för återanvändning som att lämna grovavfall. Vi anser att kopplingen till återbruk kan förtydligas ytterligare. Det måste vara lika enkelt, eller i alla fall enklare att lämna föremål för återbruk.

Kommunen håller med Naturvårdsverket att hushållen nuförtiden har behov av en ökad möjlighet att få bland annat grovavfall hämtat i bostaden, speciellt för hushåll i som inte har bil och i områden där biltrafik ska minimeras.

För övrigt så anser vi är det mycket viktigt att kommunerna får ett tydligt bemyndigande för att kunna ställa krav på inrättande av avfallsutrymmen i byggnad eller på fastigheter i syfte att generellt möjliggöra ökade servicenivåerna för insamling av grovavfall och farligt avfall. Det ska vara lätt att göra rätt hemma där man bor. Det kan bara uppnås genom att system för insamling finns i hemmet.

Kopia till
kn.ke@regeringskansliet.se.
Tekniska nämnden, Järfälla kommun

Michael Jangenfalk, Avfallsstrateg

Jan Kettisen, VA- och avfallschef